

Smart Officer ต้นแบบสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา

1. ชื่อ Smart officer ต้นแบบ นายกิตติ เมฆสงค์
2. smart officer ต้นแบบ สาขาการเลี้ยงไก่ชน สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา
3. คำจำกัดความ
smart officer ต้นแบบ “ปราชญ์ไก่ชน”

4. ประเด็นที่แสดงถึงความโดดเด่น และมีการปฏิบัติที่ดี

- 1) ความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขามีประสบการณ์ด้านการเลี้ยงไก่ชนไม่น้อยกว่า 30 ปี
- 2) องค์ความรู้ของหน่วยงานที่เกษตรกรควรรู้

การเลี้ยงไก่พื้นเมือง (ไก่ชน)

คนเลี้ยงไก่ทุกคน ล้วนแต่อยากได้ไก่เก่งไว้ในครอบครองด้วยกันทั้งสิ้น ไก่เก่งกับคนเก่งมักจะอยู่ควบคู่กันเสมอ เพราะคนเก่งเท่านั้นที่เลี้ยงไก่และฝึกไก่ให้เก่งได้

- ❖ การคัดเลือกพันธุ์
- ❖ การเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์และลูกไก่
- ❖ การเลี้ยงไก่รุ่น
- ❖ การเลี้ยงไก่หนุ่ม
- ❖ การเลี้ยงไก่ทดสอบพันธุ์
- ❖ การเลี้ยงไก่ออกแข่งขัน
- ❖ การรักษาโรคไก่ชน

พ่อพันธุ์ไก่ชนราคาเกินล้านในโคราช

เจ้าสายันต์ค่าตัว 1,500,000 บาท เจ้าปีใหม่ค่าตัว 3,000,000 บาท

เจ้าพรีติกค่าตัว 3,500,000 บาท

การคัดเลือกพันธุ์

พันธุ์ประวัติ

การคัดเลือกสัตว์ไว้ทำพันธุ์ หรือการคัดเลือกพ่อ-แม่พันธุ์ที่จะให้ลูกดีหรือเก่งนั้น ต้องพิจารณาจากข้อมูลของลักษณะที่เป็นเป้าหมายในการคัดเลือก ซึ่งสามารถแบ่งข้อมูลได้ดังนี้

*ข้อมูลของตัวสัตว์ เช่น ลักษณะเชิงชน, ลักษณะสี, ลักษณะโครงสร้าง ฯ

*ข้อมูลของบรรพบุรุษ โดยดูข้อมูลของพ่อ-แม่, ปู่-ย่า, ตา-ยาย, ทวด

*ข้อมูลของญาติพี่น้อง โดยดูข้อมูลของพี่ชาย-พี่สาว, น้องชาย-น้องสาว, ลูกพี่-ลูกน้อง, ลุง-ป้า, น้า-อา

*ข้อมูลของรุ่นลูก โดยดูข้อมูลของลูกชาย-ลูกสาว ที่เกิดจากพ่อ-แม่พันธุ์ที่ต้องการคัดเลือก

โดยพันธุ์ประวัติไก่ที่เราพิจารณาคัดเลือกมาเป็นพ่อแม่พันธุ์ประกอบด้วย ไก่พันธุ์แท้ ซึ่งนำมาใช้ทำสายพันธุ์ หรือทำเหล่า และไก่ลูกผสม ซึ่งนำมาผลิตไก่เพื่อจำหน่ายและเลี้ยงตี

รูปร่าง และโครงสร้าง

ลักษณะรูปร่าง และโครงสร้างเป็นปัจจัยหนึ่งในการคัดเลือก ถ้าไก่พ่อ - แม่พันธุ์ที่มีรูปร่าง และโครงสร้างไม่ดี มันสามารถที่จะถ่ายทอดไปสู่รุ่นลูก รุ่นหลานได้ การคัดเลือกพ่อ - แม่พันธุ์สามารถคัดเลือกได้ดังนี้

พ่อพันธุ์

- กระดูกใหญ่
- ลำตัวยาว 2 ท่อน หน้าอกกว้าง กระดูกอกหนาไม่คด บั้นท้ายกว้าง แบน
- ปีกขาใหญ่ยาวสมส่วน กล้ามเนื้อใหญ่
- ลำคอใหญ่และยาวสมส่วน กระดูกปล้องคอถี่
- นิ้วยาวเหยียดตรง ไม่พิการ เช่น นิ้วเก
- ปากยาวหนา เหง้าปากใหญ่ ปลายปากงุ้ม ปากบนเป็นร่องปิดปากกลางสนิท
- ปีกมีกล้ามเนื้อใหญ่ สนับปีกหนา ขนปีกแน่นและยาว ไม่แบ่งเป็น 2 ตอน

พันธุ์ไทย

เป็นไก่ที่มีเชิงชนสวยงาม ไอคิวสูง ฉลาด ฝึตั้นแพรวพราว มีทั้งลูกต่อลูกชน คือ กอด ขี้ ลี๊ด มุดมัด และมุดลอดทะเลลูชา กัดบ่า ตีตัว ตีข้อหัว ตีวงแดง ตีหน้าคอ และในการคัดเลือกพันธุ์นอกจากจะคัดเลือกไก่ที่มีเชิงชน และลูกตีที่ดีแล้ว เราจะต้องทำการคัดเลือกไก่ที่มีลูกหน้าไว ซึ่งเราสามารถที่จะนำไปแข่งขันกับไก่พม่าได้ และในการคัดเลือกความสามารถด้านเชิงชน/ความเก่ง เราจะคัดเลือกในเรื่องของลีลา และเชิงชน, ตำแหน่งการออกอาวุธ, ความดุตัน/นักสู้, ความแม่นยำ, ความเร็ว, ความแข็งแกร่ง และดูในเรื่องของจิตใจเป็นหลัก

พันธุ์เวียดนาม

เป็นไก่ที่มีโครงสร้างดี กระดูกใหญ่ อึด ทน มีกล้ามเนื้อเป็นมัด ๆ แข็งใหญ่ เป็นไกลำโต (ตีหนัก) มีลำหัก ลำค่อน ตีตัว ตีหลัง แต่เป็นไก่ที่ปากช้า ดังนั้นเราจะทำการคัดเลือกไก่ให้มีลักษณะปากไวขึ้นในพันธุ์แท้ และนำไปผสมข้ามพันธุ์เพื่อผลิตไก่ลูกผสมเพื่อจำหน่าย และเลี้ยงตี ซึ่งในการคัดเลือกความสามารถด้านเชิงชน/ความเก่ง เราจะคัดเลือกในเรื่องของลีลา เชิงชน, ตำแหน่งการออกอาวุธ, ความดุตัน/นักสู้, ความแม่นยำ, ความเร็ว, ความแข็งแกร่ง และในเรื่องของจิตใจด้วยการคัดเลือกไก่เล็ก-รุ่น มีองค์ประกอบในการคัดเลือก ดังนี้

พันธุ์ประวัติ การคัดเลือกไก่แต่ละช่วงอายุนั้น มีความสำคัญต่อการพัฒนาสายพันธุ์ ไก่ที่มีอายุให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น เนื่องจากเป็นการ คัดเลือกไก่ที่มีลักษณะที่ดี และตรงตามสายพันธุ์ไว้ใช้ทำพันธุ์ ในขณะที่เดียวกันจะทำการคัดเลือกไก่ที่มีลักษณะ ไม่ดี ไม่ตรงตามสายพันธุ์ออกไปจากฝูง ซึ่งเราสามารถคัดเลือกโดยดูข้อมูลดังนี้

*ข้อมูลของตัวสัตว์ เช่น ลักษณะเชิงขน, ลักษณะสี, ลักษณะโครงสร้างฯ

*ข้อมูลของบรรพบุรุษ โดยดูข้อมูลของพ่อ-แม่, ปู่-ย่า, ตา-ยาย, ทวด

*ข้อมูลของญาติพี่น้อง โดยดูข้อมูลของพี่ชาย-พี่สาว, น้องชาย-น้องสาว, ลูกพี่-ลูกน้อง, ลุง-ป้า, น้า-อา
พันธุ์ประวัติที่ใช้ในการคัดเลือกไก่แต่ละช่วงอายุจะพิจารณาว่าสัตว์ตัวที่คัดเลือกมีความสมบูรณ์ หรือมีลักษณะ ผิดปกติหรือไม่ และพิจารณาข้อมูลของบรรพบุรุษ, ญาติพี่น้องของตัวสัตว์ที่คัดเลือกกว่ามีการคัดลักษณะที่ไม่ดีไม่ตรงตามสายพันธุ์ออกไปจากฝูงหรือไม่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะทำให้การคัดเลือกมีความถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น

ลักษณะลูกไก่แรกเกิดที่สมบูรณ์

(นัยน์ตาสดใส)

(นิ้วยาวเหยียดตรง ไม่พิการ)

รูปร่าง และโครงสร้าง

ลักษณะรูปร่าง และโครงสร้างเป็นปัจจัยหนึ่งในการคัดเลือก ถ้าไก่มีรูปร่าง และโครงสร้างไม่ดีจะไม่สามารถที่จะคัดเลือกมาทำพันธุ์ต่อได้ การคัดเลือกสามารถแบ่งแต่ละช่วงอายุได้ดังนี้

ไก่อายุแรกเกิด

- ไก่สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง
- นัยน์ตาสดใส ไม่ฝ้าฟาง
- นิ้วยาวเหยียดตรง ไม่พิการ เช่น นิ้วเก
- ต้องไม่มีลักษณะที่ไม่ดี เช่น ขาถ่าง, สะดือปิดไม่มีมิด, อ่อนแอ ฯ

ไก่อายุ 2 เดือน

- ไก่สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง
- นัยน์ตาสดใส ไม่ฝ้าฟาง
- นิ้วยาวเหยียดตรง ไม่พิการ
- ขนสวยเป็นมัน ไม่แข็ง ไม่หยิกงอ
- ต้องไม่มีลักษณะที่ไม่ดี เช่น นิ้วเก, ปากเบี้ยว, ปีกบิด, ออกคด, ป่วย, แคระแกรน ฯ

ไก่อายุ 4 เดือน

- ไก่สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง
- ขนสวยเป็นมัน เงางาม
- ต้องไม่มีลักษณะที่ไม่ดี เช่น นิ้วเก, ปากเบี้ยว, คอสองวง, ออกคด, ป่วย, แคระแกรน ฯ

ไก่อายุ 6 เดือน

การคัดเลือกอายุ 6 เดือน จะทำการคัดเลือกในส่วนของไก่เพศเมียเพื่อเตรียมเก็บไข่เป็นแม่พันธุ์ต่อไป

- ไก่สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ขนเป็นมันเงางาม สีชัดเจน
- ลำตัวยาวสมส่วน กระดูกหน้าอก และหลังไม่คดงอ
- ปีกมีกล้ามเนื้อหนา ใหญ่ สนับปีกหนา ขนปีกแน่นและยาว ไม่แบ่งเป็น 2 ตอน
- ลำคอใหญ่และยาวสมส่วน กระดูกข้อถี่
- นิ้วเหยียดตรง ไม่หยิกงอ พิการ
- ลักษณะโครงสร้าง รูปร่าง สีขน เหมือนต้นตระกูล
- ต้องไม่มีลักษณะที่ไม่ดี เช่น ตัวเตี้ย, กระดูกเล็กบาง, ปากเบี้ยว, ออกคด, แคระแกรน, ป่วย ฯ

ไก่อายุ 7 เดือน

การคัดเลือกไก่อายุ 7 เดือนจะทำการคัดเลือกในส่วนของไก่เพศผู้ ซึ่งเป็นการคัดเลือกครั้งสุดท้ายก่อนที่จะทำการทดสอบพันธุ์ที่อายุ 10 เดือน

- กระดูกใหญ่
- ลักษณะลำตัวยาว 2 ท่อน หน้าอกกว้าง กระดูกหนาไม่คด
- ลำคอใหญ่ยาวสมส่วน กระดูกปล้องคอถี่
- นิ้วยาวเหยียดตรง ไม่พิการ เช่น นิ้วเก
- ปีกมีกล้ามเนื้อใหญ่ สนับปีกหนา ขนปีกแน่นและยาว ไม่แบ่งเป็น 2 ตอน
- ไก่สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ขนเป็นมันเงางาม
- ต้องไม่มีลักษณะที่ไม่ดี เช่น ตัวเตี้ย, กระดูกเล็กบาง, ปากเบี้ยว, ออกคด ฯ

ไก่อายุ 10 เดือน

การคัดเลือกไก่ที่อายุ 10 เดือน จะเป็นการคัดเลือกทั้งไก่เพศผู้ และเพศเมีย โดยไก่เพศผู้จะทำการทดสอบความสามารถด้านเชิงชน/ความเก่ง ถ้าผ่านเกณฑ์ที่เราตั้งเป้าหมายไว้ ก็จะเก็บไก่ไว้ทำพันธุ์ต่อไป รวมทั้งไก่เพศเมียที่เป็นชุดเดียวกับเพศผู้ที่ทดสอบพันธุ์ผ่านเกณฑ์ด้วย แต่ถ้าทดสอบความสามารถด้านเชิงชน/ความเก่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ก็จะทำกรคัดเลือกทิ้งรวมทั้งเพศเมียที่เป็นชุดเดียวกันด้วย

ไก่ที่มีลักษณะไม่ดี

(ปากเบี้ยว)

(ปีก 2 ตอน)

การคัดเลือกไก่เพื่อทำสายพันธุ์

การคัดเลือกไก่เพศเมียที่อายุ 6 เดือน

การคัดเลือกไก่เพศผู้ที่อายุ 7 เดือน

การคัดเลือกไก่ที่อายุ 10 เดือน(การทดสอบพันธุ์)

การเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์และลูกไก่

1. รูปแบบของโรงเรือนและพื้นที่การเลี้ยง

รูปแบบเล้าผสม

รูปแบบเล้าผสมเป็นแบบกึ่งขังกึ่งปล่อยมีพื้นที่ส่วนแรกอยู่ในชายคาสำหรับแม่ไก่ฟักไข่ และกินอาหาร พื้นที่ส่วนที่สองเป็นที่โล่งแจ้ง มีสนามหญ้าสำหรับไก่ออกกำลังกาย ค่อยเหยียกินหญ้าและแมลง

ใช้สำหรับเลี้ยงไก่พ่อแม่พันธุ์ เพื่อผสมพันธุ์ มีรังไข่สำหรับให้แม่ไก่ไข่ และฟักไข่เองตามธรรมชาติ เมื่อไข่ฟักออก แม่ไก่จะเลี้ยงลูกเอง ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 2 เดือน

ในห้องผสม 1 ห้อง ใช้เลี้ยงไก่แม่พันธุ์ 1 ตัว และย้ายพ่อพันธุ์เข้ามาผสม (ย้ายผสมเฉพาะแม่พันธุ์ที่กำลังออกไข่) พ่อพันธุ์ 1 ตัว สามารถผสมกับแม่พันธุ์ได้ 4-6 ตัว สภาพแวดล้อมต้องมีหญ้าสมบูรณ์

2. การให้อาหารและน้ำ

พ่อแม่พันธุ์ ให้ 2 ครั้งต่อวัน เวลา 6.30 น. และเวลา 15.30 น. (เช้า-เย็น)

ลูกไก่อายุ 0-2 เดือน ให้ 3 ครั้งต่อวัน เวลา 6.30 น., 10.30 น. และ 15.30 น.

อุปกรณ์

อุปกรณ์ใส่อาหารให้ไก่กิน คือ ถาดเหลียง

อุปกรณ์ใส่น้ำ คือ กระติงพลาสติก ขนาด 4 ลิตร การให้น้ำ ก่อนให้น้ำควรล้างกระติงน้ำให้สะอาด แล้วเติมน้ำใหม่ทุกวัน ในกรณีที่แม่พันธุ์เลี้ยงลูกให้แม่พันธุ์กินอาหารและข้าวเปลือกกับลูกไก่

เพิ่มเทคนิคให้อาหารบนที่สูง เพื่อให้แม่ไก่พาลูกกระโดดขึ้นกินอาหาร เป็นการฝึกกำลังปีก และกำลังขา

เทคนิคการให้อาหารเพื่อฝึกให้ลูกไก่บินขึ้นลง (ออกกำลังกาย)

ข้อควรระวัง : อาหารที่ให้ต้องใหม่สดเสมอ หากไก่กินอาหารบนเพ็ชเชื้อรา หรือสิ่งสกปรก ไก่จะไม่สมบูรณ์ มีผลต่อความแข็งแรง เมื่อโตเป็นหนุ่ม

3. การตรวจสอบสุขภาพไก่พ่อแม่พันธุ์

ไก่พ่อแม่พันธุ์

ให้ตรวจเช็คความสมบูรณ์ของไก่ทุกวัน เวลา 17.00 น. ชั่งน้ำหนักไก่ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ให้สมุนไพรบำรุงร่างกาย เช่น แดงกวา ตะไคร้ และบอระเพ็ด เป็นต้น อาบน้ำ ตากแดด สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ฟักพ่อแม่พันธุ์จากการผสม สัปดาห์ละ 1 วัน มีการตรวจเช็คสุขภาพไก่พ่อแม่พันธุ์ ดังนี้

- คอ ไม่มีกลิ่นเหม็น หรือมีการอักเสบ
- อุ้งเท้า ไม่มีแผล บวม หรือยื่นยกขา
- ข้อพับ ไม่มีแผล บวม หรือยื่นยกขา
- ตา ต้องไม่เจ็บ หรือมีการอักเสบ
- หู ไม่มีน้ำหนอง หรือกลิ่นเหม็น
- จมูก แห้ง ไม่เป็นเมือก
- ปาก ไม่เป็นแผล
- อุณหภูมิร่างกาย ไม่สูงเกินปกติ หรือไม่มีไข้

ไก่แม่พันธุ์

ตรวจเช็คความสมบูรณ์ของ คอ อุ้งเท้า ข้อมพับ ตา หู จมูก ปาก และอุณหภูมิร่างกาย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง อาบน้ำยาฆ่าไร เห็น เดือนละ 1 ครั้ง หรือ ทุกครั้งที่หย่าลูกไก่

4. การจัดผสม

สัดส่วนการผสม พ่อพันธุ์ 1 ตัว สามารถผสมกับแม่พันธุ์ได้ 4-6 ตัว เวลาที่เหมาะสมในการจัดผสมพันธุ์คือ ช่วงเวลา 16.30 – 08.30 น. เนื่องจากอากาศเย็นสบาย พ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ไม่เครียด

วิธีการผสม

ให้ตรวจเช็คสถานะของแม่พันธุ์ ว่าแม่พันธุ์ต้องพร้อมผสม คืออยู่ในสถานะกำลังไข่ ย้ายพ่อพันธุ์เข้าผสมที่ห้องแม่พันธุ์ที่กำลังไข่ ควรจัดพ่อพันธุ์เข้าผสมทุกๆ 3 วันต่อแม่พันธุ์ 1 ตัว

5. การจัดการรังไข่และการดูแลไข่ฟัก

* จัดหารังไข่ให้เหมาะสม เช่น กระบุงไม้ไผ่ หรือ รังไม้ เป็นต้น

* จัดหาวัสดุรองรังไข่ให้เหมาะสม ต้องเป็นวัสดุที่แห้ง นุ่ม ไม่มีไร เช่น ใบตะไคร้ ฟางข้าว หญ้า ใบสน

เป็นต้น

* ตำแหน่งการวางรังไข่ ควรวางในที่ร่ม แสงน้อย ฝนไม่สาด แดดส่องไม่ถึง เอียงประมาณ 50 องศา เพื่อให้แม่ไก่ขึ้นลงได้ง่าย

* ควรให้แม่ไก่ฟักเฉพาะไข่ที่ดี หากพบ ไข่เปลือกบาง ไข่แผลด ไข่ผิดปกติ ไข่สกปรก ไข่จืด และไข่บุง ร้าว ให้คัดออก

* การส่องไข่ลมออก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการฟัก จะส่องเมื่อไข่ฟักมาแล้ว 14 วัน

* บริเวณที่ฟักไข่ ต้องเงียบสงบ ไม่มีเสียงรบกวน แสงสลัว ๆ จะทำให้แม่ไก่มีสมาธิในการฟักดี

เปอร์เซ็นต์ฟักจะสูง

แม่ไก่ฟักไข่

แม่ไก่เลี้ยงลูก

ข้อควรระวัง : กรณีที่มีโรยบกวน ให้ใช้เซฟวินโรยลงบนไข่และรังไข่

6. การทำประวัติไก่เกิดใหม่ และการติดเบอร์ปิก

ลูกไก่จะฟักออกหลังจากฟักได้ 19-21 วัน เมื่อลูกไก่เกิดใหม่ และลงรังเรียบร้อย ให้ตรวจเช็คจำนวนลูกไก่เกิด และทำประวัติ คือ ใส่ปลอกขา บันทึกพ่อแม่ บันทึกวันเกิด และน้ำหนักแรกเกิด กรณีลูกไก่แรกเกิด สะดือไม่ปิด อ่อนแอ ขาถ่าง ปากเปี้ยว นิ้วเก และพิการ ให้ทำการคัดทิ้ง เมื่อลูกไก่อายุ 4 สัปดาห์ ให้คัดไก่ที่ป่วย อ่อนแอ และแคะแกระรินออก แล้วจึงติดเบอร์ปิก ตำแหน่งการติดเบอร์ปิก ให้ติดตรงหัวปีกไก่ บริเวณพังผืด ไม่ให้โดนเส้นเลือด กรณีที่ลูกไก่อายุไม่ถึง 4 สัปดาห์ แต่เบอร์ขาแน่นเกินไปก็จะสามารถติดเบอร์ปิกก่อนได้

ลูกไก่ใส่เบอร์ขา

การติดเบอร์ปิกไก่

ข้อควรระวัง : ลูกไก่ที่ฟักออกมาก่อน แล้วมีปัญหาแม่ไก่เหยียบหรือทับ ก็ให้แยกลูกไก่ออกมาเลี้ยงในกล่องก่อน เมื่อฟักออกหมดทุกฟอง ค่อยนำลูกไก่คืนแม่ไก่อีกครั้ง

7. การแยกลูกไ้จากแม่ (การหย่าแม่)

ให้แยกลูกไ้จากแม่ เมื่อลูกไ้มีอายุครบ 2 เดือน หรือ 8 สัปดาห์ ขึ้นไป กำหนดแยกลูกไ้ทุกวันที่ 15 ของเดือน เพื่อปรับให้แม่ไ้หย่าลูก พักตัว และกลับมาไ้พร้อมกัน

ขั้นตอนการแยกลูกไ้จากแม่

1. ตรวจเช็คอายุไ้ที่พร้อมหย่า แล้วแยกลูกไ้ออกจากแม่ ไปเลี้ยงที่ห้องเลี้ยงไ้รุ่น 3-7 เดือน (คนละห้องให้ห่างจากแม่)

2. ให้ครอบสู่มเลี้ยงนาน 5 วัน เพื่อให้ลูกไ้ลืมแม่

3. ให้อาหารข้าวเปลือกลูกไ้ โดยใช้อัตราส่วน อาหาร 1 ส่วน : ข้าวเปลือก 2 ส่วน

4. เมื่อครบ 5 วัน ก็ปล่อยออกจากสู่ม เลี้ยงในห้องตามปกติ

ขั้นตอนการจัดการแม่ไ้หลังจากแยกลูกไ้ไปแล้ว

1. ให้นำแม่ไ้ชั่งน้ำหนัก แล้วบันทึก หน่วยเป็น กิโลกรัม

2. กำจัดพยาธิภายนอก โดยนำแม่ไ้จุ่มน้ำที่ผสมเซฟวิน อัตราส่วน 20 กรัม (5 ช้อนชา) : น้ำ 20 ลิตร

3. กระตุ้นให้แม่ไ้กินอาหารข้าวเปลือกเต็มที่ เวลา 6.30-16.30 น.

4. ให้อาหารข้าวเปลือก อัตราส่วน อาหาร 2 ส่วน : ข้าวเปลือก 1 ส่วน ปริมาณที่ให้อาหาร 80 กรัม/ตัว/วัน และข้าวเปลือก 40 กรัม/ตัว/วัน

5. ในระหว่างนั้นให้เตรียมรังไ้ให้พร้อม มีหญ้ารองรังเพียงพอ และรังไ้ต้องสะอาด

6. เสร็จแล้วให้ย้ายพ่อพันธุ์เข้าผสมทันที ประมาณ 2 สัปดาห์ แม่ไ้จะกลับมาไ้ ครอบต่อไป

7. การเก็บข้อมูลแม่พันธุ์ โดยให้ชั่งน้ำหนักแม่พันธุ์ทุกสถานะ และบันทึกวันที่ ดังนี้

- แม่ไ้เริ่มไ้ วันที่ไ้

- แม่ไ้เริ่มพัก วันที่พัก

- แม่ไ้พักออก วันที่พักออก

- แม่ไ้หย่าลูก วันที่หย่า

ข้อควรระวัง : กรณีที่ลูกไ้ไม่ลืมแม่แล้วกลับมาหาแม่ ต้องรับนำลูกไ้เข้าครอบสู่มเลี้ยงต่ออีก 2 วัน และ ในช่วง 7 วันแรกของการหย่า ให้เข้าตรวจเช็คสุขภาพอย่างใกล้ชิด

หมายเหตุ : การเลี้ยงโดยทั่วไป จะรอให้แม่ไ้หย่าลูกเอง (อายุประมาณ 2-3 เดือน)

การเลี้ยงไ้รุ่นอายุ 3 – 7 เดือน

1. รูปแบบของโรงเรือนและพื้นที่การเลี้ยง

รูปแบบห้องเลี้ยงไ้รุ่น เป็นแบบปล่อยมีพื้นที่ และสภาพแวดล้อมสมบูรณ์ เป็นที่โล่ง มีสนามหญ้าสำหรับไ้ ออกกำลังกาย ค่อยเหยกินหญ้า และแมลง มีเล้าไ้สำหรับให้ไ้นอน (ได้จ้ว มีคอนนอน) และที่สำหรับไ้กินอาหาร

2. การให้อาหารและน้ำ

เวลาที่ให้อาหารให้ 2 ครั้งต่อวัน เวลา 6.30 น. และเวลา 15.30 น. (เช้า-เย็น)

ไ้อายุ 2-3 เดือน (เพศผู้)

ให้ข้าวเปลือก 35 กรัม/ตัว/วัน

(เพศเมีย)

ให้ข้าวเปลือก 25 กรัม/ตัว/วัน

ไ้อายุ 3-4 เดือน (เพศผู้)

ให้ข้าวเปลือก 50 กรัม/ตัว/วัน

(เพศเมีย)

ให้ข้าวเปลือก 40 กรัม/ตัว/วัน

ไ้อายุ 4-5 เดือน (เพศผู้)

ให้ข้าวเปลือก 65 กรัม/ตัว/วัน

(เพศเมีย)

ให้ข้าวเปลือก 45 กรัม/ตัว/วัน

ไ้อายุ 5-6 เดือน (เพศผู้)

ให้ข้าวเปลือก 85 กรัม/ตัว/วัน

(เพศเมีย)

ให้ข้าวเปลือก 55 กรัม/ตัว/วัน

ไ้อายุ 6-7 เดือน (เพศผู้)

ให้ข้าวเปลือก 95 กรัม/ตัว/วัน

(เพศเมีย)

ให้ข้าวเปลือก 65 กรัม/ตัว/วัน

อุปกรณ์

* อุปกรณ์ใส่อาหารให้ไก่กิน คือ ถาดเหลียง

* อุปกรณ์ใส่น้ำ คือ กระติกพลาสติก ขนาด 4 ลิตร การให้น้ำ ก่อนให้น้ำควรรล้างกระติกน้ำให้สะอาด แล้วเติมน้ำใหม่ทุกวัน

การให้อาหารเสริม

โดยทั่วไปในสภาพพื้นที่การเลี้ยงที่สมบูรณ์ มีหญ้า มีร่มเงา และมีบ่อน้ำนั้น ไก่ชนจะสามารถหากินอาหารเสริมจากสภาพธรรมชาติได้อย่างเพียงพออยู่แล้ว แต่ในกรณีที่สภาพธรรมชาติไม่สมบูรณ์ หรือในฤดูแล้ง ไก่ชนจะไม่สามารถหากินอาหารเสริมธรรมชาติได้อย่างเพียงพอ ดังนั้นเราจึงมีความจำเป็นต้องหามาเสริมให้ไก่ชนกิน เพื่อให้ไก่ชนเจริญเติบโตเป็นไก่หนุ่มไก่สาวที่สมบูรณ์แข็งแรงเหมาะสมสำหรับจะเป็นไก่นกกีฬาที่ดีต่อไป อาหารเสริมไก่ชนมีหลายอย่างเช่น หัวกุ้งสด จิ้งหรีด ลูกปลานิล เป็นต้น

อาหารเสริมโปรตีน(หัวกุ้งสด)

อาหารเสริมโปรตีน(จิ้งหรีด)

อาหารเสริมโปรตีน(ลูกปลานิล)

วิธีการให้หัวกุ้งสดเป็นอาหารเสริม

เวลาที่ให้ ให้ 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ทุกวันอังคาร และวันศุกร์ เวลา 13.30 น.

ปริมาณที่ให้ ให้จำนวน 2 หัว/ไก่ 1 ตัว หรือ ประมาณ 8 กรัม/ตัว/ครั้ง

วิธีการให้ บดหัวกุ้ง แล้วนำมาคลุกกับข้าวเปลือก อัตราส่วน 1:1 เสร็จแล้วนำไปให้ไก่กิน

บดหัวกุ้ง

คลุกกับข้าวเปลือก

ให้ไก่กิน

3. การตรวจสอบสุขภาพไก่ ตรวจสอบสุขภาพไก่ 2 ช่วงเวลา

ครั้งที่ 1 เวลา 7.00 น. ขณะไก่กำลังกินอาหารเช้า

ครั้งที่ 2 เวลา 15.30 น. ขณะไก่กำลังกินอาหารเย็น

กรณีที่พบไก่ที่มีอาการป่วย เช่น ตาเจ็บ คอตั้ง ขาเจ็บ เหนงซึม ให้แยกไก่ดังกล่าวออกจากฝูงเพื่อทำการรักษา

การเลี้ยงไก่หนุ่มอายุ 7 - 10 เดือน

1. รูปแบบของโรงเรือนและพื้นที่การเลี้ยง

รูปแบบเล้าเดี่ยว เป็นเล้าที่ใช้สำหรับเลี้ยงเฉพาะไก่เพศผู้ อายุ 7-10 เดือน หรือเรียกว่า "ไก่หนุ่ม" 1 ห้องสำหรับเลี้ยงไก่หนุ่ม 1 ตัว ระหว่างห้องมีตาข่าย 2 ชั้นกันกว้าง 25 เซนติเมตร เพื่อป้องกันไก่ตีกัน

ผนังกันห้อง 2 ชั้น

ไก่หนุ่มอายุ 7-10 เดือน

2. การให้อาหารและน้ำ

เวลาที่ให้อาหาร

ให้ 2 ครั้งต่อวัน เวลา 6.30 น. และเวลา 15.30 น. (เช้า-เย็น)

ปริมาณที่ให้

ไก่อายุ 7-8 เดือน ให้ข้าวเปลือก 85 กรัม/ตัว/วัน

ไก่อายุ 8-10 เดือน ให้ข้าวเปลือก 105 กรัม/ตัว/วัน

ไก่อายุ 9-10 เดือน ให้ข้าวเปลือก 110 กรัม/ตัว/วัน

อุปกรณ์

อุปกรณ์ใส่อาหารให้ไก่กิน คือ กระป๋องพลาสติก

อุปกรณ์ใส่น้ำ คือ กระป๋องพลาสติก ล้างกระป๋องน้ำทุกวันตอนเช้า เวลา 6.30 น. ก่อนเติมน้ำสะอาดให้ไก่กิน

3. การตรวจสอบสุขภาพไก่

ตรวจสอบสุขภาพไก่ 2 ช่วงเวลา

ครั้งที่ 1 เวลา 7.00 น. ขณะไก่กำลังกินอาหารเช้า

ครั้งที่ 2 เวลา 15.30 น. ขณะไก่กำลังกินอาหารเย็น

กรณีที่พบไก่ที่มีอาการป่วย เช่น ตาเจ็บ คอตั้ง ขาเจ็บ เหนงซึม ฯลฯ ให้รักษาตามคำแนะนำของสัตวแพทย์

การเลี้ยงไก่ทดสอบพันธุ์

1. รูปแบบของโรงเรือนและพื้นที่การเลี้ยง

รูปแบบเล้าสุ่ม

รูปแบบเล้าสุ่ม เป็นเล้าที่มีพื้นที่ภายในกว้าง อากาศถ่ายเทได้สะดวก เหมาะสำหรับเลี้ยงไก่ที่ต้องการดูแลเป็นพิเศษ โดยเฉพาะไก่หนุ่มที่มีโปรแกรมฝึกซ้อม ปล้ำออกกำลังกาย และดูแลรักษาหลังฝึกซ้อมเป็นอย่างดี ด้านข้างเล้าเป็นที่โล่ง มีสนามหญ้า สำหรับให้ไก่ได้วิ่งออกกำลังกาย หรือตากแดด หลังจากเช็ดน้ำไก่ นอกจากนี้ก็เป็นสำหรับปล่อยไก่พักผ่อน ตามชายคาเล้า หรือบริเวณที่จัดไว้เป็นล๊อคๆ (ในที่ร่ม) ก่อนจะเก็บไก่เข้าเล้า ครอบสุ่ม และกางมุ้งให้ไก่นอนต่อไป

* เล้าสุ่ม ใช้เลี้ยงไก่หนุ่มอายุ 10 เดือนขึ้นไป

* สำหรับฝึกซ้อม และทดสอบดูความสามารถทางกีฬา

* มีสังเวียนสำหรับปล้ำไก่ 1 – 2 วง เส้นผ่าศูนย์กลางอย่างน้อย 3 เมตรและรองพื้นด้วยพรมหนา 1 – 2 เซนติเมตร ให้พื้นนุ่ม เป็นการป้องกันเล็บหรือนิ้วไก่หัก ขณะปล้ำ

* ครอบสุ่มเลี้ยง 1 สุ่มสำหรับเลี้ยงไก่หนุ่ม 1 ตัว

* รูปแบบสุ่ม สานด้วยไม้ไผ่ "ทรงบาตรคว่ำ" สูง 1 เมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 1 เมตร

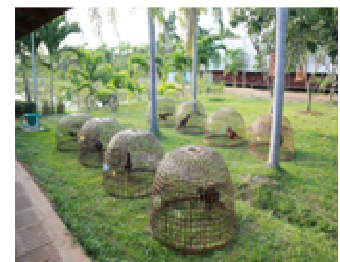
* ด้านข้างเล้ามีที่โล่ง หรือสนามหญ้า สำหรับนำไก่ตากแดด หรือ วิ่งออกกำลังกาย และมีที่ร่มสำหรับทำเป็นล๊อค ปล่อยไก่พักผ่อน พื้นที่ 4 ตารางเมตร/ตัว ขนาดกว้าง 1 เมตร ยาว 4 เมตร

สังเวียนปล้ำไก่

ไก่อาบแดด(กลางแจ้ง)

ไก่พักผ่อน (ในร่ม)

การเลี้ยงไก่ออกแข่งขัน

การเลี้ยงไก่ชนออกแข่งขัน

ไก่ชนหากเปรียบกับคนก็เหมือนนักมวย ต่างกันตรงที่ไก่ชนมีเชิงชนติดตัวมาโดยสายเลือด แต่นักมวยเรียนรู้เชิงมวยด้วยการฝึกหัด การเอาคนมาชกมวยโดยไม่ผ่านการฝึกซ้อมมาก่อนนั้นย่อมมีโอกาสแพ้มากกว่าชนะ ดังนั้นนักมวยจึงต้องฝึกซ้อม และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุผลเดียวกันไก่ชนจึงต้องมีการฝึกซ้อม ปล้ำนวมและออกกำลังกายเพื่อให้ร่างกายมีความแข็งแรง มีพลังกำลัง และมีความอดทน

การเลี้ยงไก่ชนออกแข่งขันจะใช้เวลาประมาณ 12 สัปดาห์ หรือ 86 วัน (ตัดไก่เลี้ยง-ฝึกซ้อม-ออกชน) โดยมีโปรแกรมหลักๆ ดังนี้คือ

วันที่	โปรแกรม
1	ปล้ำ 1 ยก ยกละ 10 นาที
2-8	พัก
9	ปล้ำ 1 ยก ยกละ 20 นาที
10-19	พัก
20	ปล้ำ 1 ยก ยกละ 20 นาที
21-28	พัก
29	ลงนวม 1 ยก ยกละ 25 นาที
30	พัก
31	ลงนวม 1 ยก ยกละ 25 นาที
32	พัก
33	ลงนวม 1 ยก ยกละ 25 นาที
34	พัก
35	ปล้ำ 2 ยก ยกละ 25 นาที
36-43	พัก
44	ลงนวม 1 ยก ยกละ 25 นาที
45	พัก
46	ลงนวม 1 ยก ยกละ 25 นาที
47	พัก
48	ลงนวม 1 ยก ยกละ 25 นาที
49	พัก
50	ปล้ำ 2 ยก ยกละ 25 นาที
51-58	พัก
59	ลงนวม 1 ยก ยกละ 25 นาที
60	พัก
61	ลงนวม 1 ยก ยกละ 25 นาที
62	พัก
63	ลงนวม 1 ยก ยกละ 25 นาที
64	พัก
65	ปล้ำ 2 ยก ยกละ 25 นาที
66-73	พัก
74	ลงนวม 1 ยก ยกละ 25 นาที
75	พัก
76	ลงนวม 1 ยก ยกละ 25 นาที
77	พัก

78	ลงนม 2 ยก ยกละ 25 นาที
79	พัก
80	ลงนม 2 ยก ยกละ 25 นาที
81	พัก
82	ลงนม 1 ยก ยกละ 25 นาที
83-85	พัก
86	นำออกแข่งขัน

หมายเหตุ : โปรแกรมนี้สามารถยืดหยุ่นได้ตามสภาพตัวไก่ และขึ้นอยู่กับผู้ควบคุมโปรแกรม การฝึกซ้อมไก่ชนนั้น อาจจะมีวิธีการและหลักการบางอย่างแตกต่างกันไปบ้าง แล้วแต่ความเชื่อถือของผู้ฝึกหรือเจ้าของซุ้มแต่ละคนแต่ในหลักใหญ่ๆ แล้ว มีส่วนที่คล้ายคลึงกัน แบ่งออกได้ตามวิธีการต่างๆ ดังนี้

การเลี้ยงไก่ออกแข่งขัน

1. การซ้อมนม (ลงนม)

วัตถุประสงค์

เพื่อฝึกให้ไก่ได้ออกกำลังกาย และฝึกชั้นเชิงการชน ให้รู้จักหลบหลีกหรือเข้าทำคู่ต่อสู้ เราจะได้เห็นเชิงไก่แต่ละตัว รู้ว่ามีจุดอ่อนจุดแข็งตรงไหนช่วยให้สามารถตัดสินใจได้เวลาเปรียบคู่ หรือรู้ว่าจะต้องสู้กับไก่ประเภทไหนจึงจะได้เปรียบ คู่ซ้อมลงนมหรือไก่อนม ควรมีหลายตัว มีทั้งไก่เชิงล่างและเชิงบน รวมทั้งอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น ที่ห่อปากหรือกระจับปาก นวมสวมเตี๋ย ป้องกันไม่ให้ไก่บาดเจ็บ

วิธีการ

โดยนำไก่ 2 ตัว ซ้อมกันเหมือนซ้อมคู่ หรือปล้ำไก่โดยทั่วไป แต่เตี๋ยและแข้งไก่ต้องพันด้วยนมหนาๆ และสวมกระจับปาก เพื่อป้องกันไม่ให้ไก่จิกกันได้ มีขั้นตอนดังนี้

- * ควรอาบน้ำไก่เหมือนปกติที่ปล้ำ บางคนลงนมแห้ง คือ ไม่กราดน้ำ ซึ่งผิดหลัก เพราะจะทำให้ ไก่หอบมาก เป็นอันตรายต่อระบบปอด หัวใจและตับ
- * ไก่ที่เตี๋ยยาว ควรพันเตี๋ยชั้นหนึ่งก่อน แล้วจึงใช้นวมพันทับอีกชั้นหนึ่ง เพื่อป้องกันเข้าหูเข้าตา
- * การลงนม ควรใช้กระจับปากเป็นดีที่สุด เพราะช่วยป้องกันปากไม่ให้กระเตาะหรือบิ่น ไก่แม้จะสวมนม แต่อาจใช้นิ้วสอดถูกปากกระเตาะได้เหมือนกัน
- * การลงนมไก่ ควรเลือกคู่ที่เหมาะสม คือ ใช้ไก่ที่มีชั้นเชิงและความแข็งแรงใกล้เคียงกัน ถึงจะเป็นการลงนมที่ถูกต้อง
- * กรณีไก่อานหรือไก่ที่เลี้ยงออกแข่ง เป็นไก่อานๆ ไม่ควรใช้ไก่อานเป็นไก่อานหรือคูนวม เพราะจะทนแรงเสียดสีไม่ได้ และทำให้เช็ดไก่
- * ไก่อาน ไม่ควรใช้ไก่ที่ขอบสาดแข้งเปล่า เพราะจะทำให้ไก่อานบอบซ้ำ
- * ไก่อาน หรือไก่ที่ใช้เป็นคูนวมอย่างเดียว ควรตัดเตี๋ยให้ราบแข็ง เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้
- * ระยะเวลาของการลงนม ควรใช้เวลาประมาณ 25 - 30 นาที แต่ถ้าเป็นไก่ใหม่ๆ อาจใช้สัก 15 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและสภาพของไก่
- * จำนวนยกของการลงนม การลงนมแต่ละครั้งควรลงนมครั้งละ 1 ยก แต่ถ้าไก่แข็งแล้วอาจลง 2 ยกก็ได้ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคนเลี้ยงและสภาพของไก่
- * ความถี่ของการลงนม การลงนมวัน 2-3 วันต่อครั้ง บางคนลงนมทุกวันทำให้ระอาและ ตีโตไก่อานที่สุด
- * ไก่บางตัวไม่ชอบลงนมแบบสวมกระจับปาก ก็อย่าฝืน

การลงนมไก่

2. การซ้อมไก่ (การปล้ำ)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ไก่ได้ออกกำลังกาย ฝึกชั้นเชิงการชน ดูความอดทน เมื่อถูกตี ดูความแข็งแรงของร่างกาย ดูน้ำใจ ลูกล่อ ลูกชน การซ้อมไก่นี้ ควรจะทำเมื่อไก่มีอายุ 10 เดือนขึ้นไป ถ้าอายุน้อยเกินไป ยังไม่แกร่ง เจริญยังอ่อน หากถูกคู่ต่อสู้ทำเอาหลายๆ จะแหยงกลายเป็นไก่ไม่สู้ ซี้แพ่ได้ และคู่ปล้ำครั้งแรกต้องเป็นไก่เชิงอ่อนกว่าเล็กน้อย หรืออาจจะมียุทธศาสตร์เล็กกว่าเพื่อจะล่อให้ไก่หลักมีกำลังใจไว้ชั้นหนึ่งก่อน

เมื่อกำลังใจดีแล้วค่อยๆ ไล่ชั้นซ้อมปล้ำกับไก่ที่มีระดับขึ้นไป การเอาไก่คู่ซ้อมที่มีฝีมือเหนือกว่าโดยทันทีบางครั้งอาจถูกคู่ซ้อมปล้ำตีเอาอย่างแรง เป็นเหตุให้ไก่ชยาด กลายเป็นไก่ไม่สู้หรือเสียไก่ได้ ในการซ้อมปล้ำนี้ควรสลับซ้อมกันทั้งไก่เชิงล่างเชิงบนเสมอเพื่อให้เกิดความชำนาญ

วิธีการ

อาบน้ำหรือกราดน้ำให้ไก่ทั่วตัว แต่อย่าให้ตัวเปียกมากให้ไก่กินข้าวสุกบดประมาณ 3-4 ก้อน พันตอสวมนมมเดียว ซ้อมเป็นอันหรือยก 1-2 ยกๆ ละประมาณ 20-25 นาที ครั้งแรกๆ อย่าให้นานเกินไป อาจไม่ต้องครบอัน ถ้าเห็นไก่ถูกตีถูกเตะหนักมาก ก็ควรจerieบายออกก่อน การซ้อมครั้งต่อไปจึงค่อยเต็มยก ขณะเดียวกันต้องคอยสังเกตเชิงการต่อสู้ ดูลำหักลำโค่น ไหวพริบ ความว่องไว สรุบความสามารถว่ามีจุดดีจุดอ่อนอย่างไร การซ้อมแต่ละครั้งไหวพริบดีขึ้นหรือเลวลง

การซ้อมไก่

การซ้อมไก่ ควรจะทำเดือนหนึ่งเพียง 2 ครั้ง หลังซ้อมทุกครั้งต้องตรวจดูเนื้อตัวให้ทั่ว อาจมีบาดแผลต้องรีบรักษาให้หายโดยเร็ว อย่าทิ้งไว้ให้หายเอง การซ้อมใหม่จะต้องให้ร่างกายสมบูรณ์เสียก่อน เมื่อเห็นว่าไก่มีแวว เป็นไก่เก่งใช้ได้คือมีชั้นเชิงดี เดินดี ตีแม่น ตีเจ็บปวด แข็งแรง อดทน ใจสู้ ไม่เหนื่อยหอบง่ายก็คัดเข้าเลี้ยงได้เลย ส่วนไก่เคาะ ก็คัดออกไป

3. การล่อไก่

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ไก่ได้ออกกำลังกาย มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง กล้ามเนื้อทุกส่วนแข็งแรง การล่อจะเป็นการฝึกให้ไก่ออกกำลังกายโดยการวิ่ง กระโดด และบิน ซึ่งการล่อไ่นี้จะทำหลังจากที่ผ่านการลงนมมาแล้ว ส่วนมากจะทำ การล่อในช่วงเช้า การล่อไก่มีหลายวิธีดังนี้

ล่อให้วิ่งสู้ (ฝึกกำลังขา)

ใช้สุ่มตาลี 2 ใบครอบซ้อนกัน ด้านในครอบไก่ล่อขังไว้ในสุ่ม ปล่อยให้ไก่ซ้อมไล่จิกอยู่นอกสุ่ม และวิ่งเลาะไปรอบๆสุ่ม คอยจับเวลาประมาณ 20-30 นาที ถ้าไก่ซ้อมไม่ยักวิ่ง อาจยั่วให้ดูจนวิ่งไล่ หรือให้คนเข้าไปจับไก่ล่อในสุ่มให้ไก่ซ้อมวิ่งเลาะไล่ตี การฝึกหรือออกกำลังด้วยวิธีนี้ ส่วนใหญ่จะทำหลังการล่อไก่มาแล้ว เป็นการผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ฝึกสายตา ความว่องไว ความคล่องตัว ความฉลาดและไหวพริบในการหาวิธีตีไก่ที่อยู่สุ่มให้ได้ หากไม่ใช้สุ่ม อาจเปลี่ยนเป็นตาข่ายกั้นระหว่างไก่ สองตัวแทน การล่อให้วิ่งสู้ (ควรทำตอนเช้าหรือในที่ร่ม)

ล่อให้เตะเป้า (ฝึกกำลังขาและกำลังปีก) การล่อเป้า (ใช้กระเป่าล่อ)

การล่อให้เตะเป้าคือการฝึกให้ไก่ชนได้ฝึกตีคู่ต่อสู้ โดยคู่ต่อสู้ไม่ได้ตีโต้ตอบ ทั้งนี้เพื่อให้ไก่ชนได้มีประสบการณ์ ได้ออกกำลัง ฝึกความคล่องตัว ว่องไว ฝึกนิสัยในการไล่ตีคู่ต่อสู้ รู้จักใช้ปากและสายตา ฝึกหลบหลีก และเป็นที่ยั่วให้ไก่คุและได้ใจ ไก่จะไม่บอบช้ำ สามารถฝึกได้ทุกวัน การล่อเป้าทำได้ 2 วิธีคือ

วิธีที่ 1 อุ้มไก่ล่อโดยตรง ไม่มีอุปกรณ์เสริม ผู้ฝึกอุ้มไก่ตัวล่อเหวี่ยงไปเหวี่ยงมา ให้ไก่ตัวซุ่มไล่ตี ในขณะที่ไก่ซุ่มกระโดดทำท่าจะจิก ให้ยกไก่ตัวล่อหนีบ้างเป็นบางครั้งเพื่อให้ไก่ซุ่มกระโดดตาม ในขณะที่ล่อไถ่นั้น ควรมีการเอาแข้ง ขา ของไก่ตัวล่อตีเข้าที่ไก่ตัวซุ่มบ้าง เพื่อให้รู้จักเจ็บและเป็นการกระตุ้นยั่วยุให้ไก่ดุ และอยากตีมากขึ้น

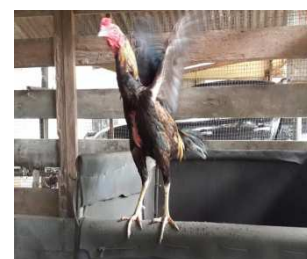

วิธีที่ 2 นำไก่ล่อเป้าใส่กระเป่าล่อ ผู้ฝึกถือกระเป่าล่อให้ไก่ตัวซุ่มวิ่งไล่เป็นทางตรงและวงกลม เวียนซ้ายวนขวา เอาไก่ซุ่มเข้าคลุกให้รู้จักหลบหลีก และปล่อยให้ไก่ตีไก่ล่อบ้างเพื่อจะได้ใจ ใช้เวลาประมาณ 15 นาที

ล่อให้วิ่งทางตรง (ฝึกกำลังขา)

ให้นำไก่ไปที่โล่ง หรือสนามหญ้า เอาไก่ล่อใส่กระเป่าล่อ ล่อให้ไก่ฝึกตี เจ้าของจะพาไก่ล่อหิววิ่งทางตรง ไก่ฝึกจะวิ่งไล่ตามต่อไป ถ้าเคยชินแล้วอาจไม่ต้องใช้ไก่ล่อ เจ้าของไก่ออกวิ่ง ไก่จะวิ่งไล่ตามเอง ใช้เวลาประมาณ 20 นาที ควรวิ่งในตอนเช้าเป็นประจำ เช้ามืดเวลา 6.30-8.00 น.

การฝึกบินกล่องหรือกระโดดกล่อง ให้ใช้ไม้ทำกล่องขนาด กว้าง 1 เมตร ยาว 1 เมตร และสูง 1.2 เมตร 1 ด้าน (ด้านที่ไก่บินขึ้น) และสูง 1.5 เมตร 3 ด้านที่เหลือ ใช้แผ่นยางพาราบุด้านข้างกล่อง และขอบด้านบนให้นุ่ม เวลาซุ่มจับไก่ปล่อยลงไปในกล่อง ไก่จะบินขึ้นมาจากกล่อง ปล่อยโยนลงใหม่ทำเช่นนี้ประมาณวันละ 100-200 ครั้ง แล้วแต่กำลังไก่ จะทำให้ไก่บินเก่ง รู้จักพุงตัว ขาจะรับน้ำหนักได้ดี ข้อขาจะไม่ชัน เวลาปล้ำเข้าชนจะบินเก่ง ยืนดินดี

ล่อให้บินหรือกระโดดกล่อง (ฝึกกำลังขา และกำลังปีก)

การฝึกบินกล่อง หรือกระโดดกล่อง

ข้อควรระวัง ไก่ที่ยังไม่เชื่อง ไม่ควรนำมาฝึกออกกำลังกายโดยวิธีนี้ เพราะไก่จะบินขึ้นจับที่ปากกล่อง แล้วบินต่อไป อาจทำให้ไก่ได้รับบาดเจ็บได้ เช่น ขาชัน เส้นพลิก เป็นต้น

4. การฝึกว่ายน้ำ

วัตถุประสงค์

เพื่อฝึกให้ไก่ได้ออกกำลังขาขณะว่ายน้ำ และในช่วงที่อากาศร้อน ไก่จะหอบ ถ้านำไก่อ้วน้ำจะช่วยบรรเทาความร้อนลงได้ทำให้ไก่สบายตัวไปด้วย วิธีนี้ได้กำลังขา และปีกไปพร้อมๆ กัน แต่มีข้อเสียคือ ปีกจะเปียกน้ำ เป็นสาเหตุให้ชนปีกเพราะหักง่าย ใช้ชนได้ไม่นาน

วิธีการ

ใช้ถังพลาสติกขนาด 400 ลิตร เติมน้ำให้เกือบเต็มเหลือขอบไว้ประมาณ 30 เซนติเมตร จับไก่ลอยน้ำ ใช้มือซ้ายหงายพุงหน้าอกไก่ไว้อีกมือพุงกัน ให้ไก่ลอยตัวชินกับน้ำ เมื่อไก่ลอยตัวได้แล้ว ปล่อยมือซ้ายที่พุงออกไก่ปล่อยมือขวาพุงกันไก่ ไก่กลัวจะจมน้ำ จะว่ายน้ำ ได้ออกกำลังขา ใช้เวลาประมาณ 5-15 นาที หรือเห็นว่าไก่เหนื่อยก็พ้ออุ้มไก่ขึ้นจากน้ำใช้ผ้าแห้งเช็ดตัว นำไปผึ่งแดดสักกระยะให้ตัวแห้ง

5. การฝึกโยนเบาะ

วัตถุประสงค์

เพื่อฝึกให้ไก่ได้ออกกำลังปีก กำลังขา จะทำให้ปีกแข็งแรง บินดี เดินดี ตีแม่น วิธีนี้ใช้กับไก่ปะหน้าตี เกี้ยวหวัดตีเท้าปา จะได้ผลดี ส่วนไก่เชิงขี้ลือค มัด ม้าล่อ วิ่งชน จะไม่ค่อยดี

วิธีการ

วางเบาะ หรือฟูก ผู้ฝึกนั่งบนเก้าอี้ หายมือซ้ายแบ่มือพุงหน้าอกไก่ มือขวาคว่ำ จับโคนหางไก่ไว้ จังหวะแรกมือซ้ายดันหน้าอกไก่โยนลอยขึ้นพร้อมมือขวากดหางไก่ลง ไก่จะลอยตัวขึ้นพร้อมกางปีกพุงตัว ซอยขาเพื่อเตรียมยืน ทำซ้ำเช่นนี้ติดต่อกันวันแรก 20 ครั้ง วันต่อไปเพิ่มขึ้นอีกทุก 10 ครั้งไปเรื่อยๆ จนถึง 100 ครั้ง ถ้าเห็นว่าไก่เหนื่อยก็ให้ยืนวันละ 100 ครั้งตลอดไป

การฝึกโยนเบาะ

6. การกราดน้ำไก่ หรืออาบน้ำไก่

วัตถุประสงค์

การกราดน้ำไก่หรืออาบน้ำไก่ มีข้อดีหลายอย่าง เช่น กราดน้ำก่อนปล้ำ ทำให้ไก่เหนื่อยและหอบซ้ำ เป็นการนวดกล้ามเนื้อไก่ เป็นการฝึกไก่ให้เชื่อใจใกล้ชิดกับผู้เลี้ยง เป็นการทำความสะอาดตัวไก่พร้อมทั้งกำจัดพยาธิภายนอกไก่ และเป็น การตรวจเช็คความสมบูรณ์ของไก่ (ตรวจร่างกาย) เป็นต้น

วิธีการ

การกราดน้ำไก่หรืออาบน้ำไรมีสองอย่าง คือ อาบน้ำธรรมดาและอาบน้ำอุ่นหรือน้ำต้มสมุนไพร ในเดือนแรกที่เริ่มฝึกไก่ การอาบน้ำจะต้องค่อยๆ หัดทำ เพราะธรรมชาติของไก่เป็นสัตว์ที่ไม่ค่อยชอบน้ำ เวลาที่ควรอาบน้ำในระยะแรก คือ ตั้งแต่เช้าเวลา 8.00-9.00 น. ก่อนซ้อมปล้ำ หรือหลังจากออกกำลังกายมาแล้ว โดยใช้ผ้าขนหนูหรือผ้าสะอาด ชุบน้ำ แล้วนำไปลูบถูตามตัวไก่เบา ๆ ให้เปียกชุ่มทั้งตัว

7. การกราดแดด หรือปล่อยแดด

วัตถุประสงค์

การกราดแดด จะต้องทำควบคู่กับการกราดน้ำ เพื่อสร้างความแข็งแรงทนทานให้กับร่างกายอีกทางหนึ่ง ช่วยควบคุมน้ำหนัก ทำให้ไก่คุ้นเคยกับความเหนียว ไก่หนุ่มหรือไก่ออกชนนั้น หากไม่ผ่านการกราดแดดดีพอ กำลังจะไม่อยู่ตัว เวลาตีกำลังจะตก ทำให้แพ้หรือเสียไก่ได้ง่าย

วิธีการ

การกราดแดด นำไก่ที่ผ่านการกราดน้ำแล้ว ครอบสุ่มไว้กลางแจ้งที่มีแดดส่องถึง กระว่าไก่แสดงอาการหอบ อ้าปาก หรือปีกยก ก็ย้ายนำเข้าร่มได้ พวกไก่หนุ่ม ๆ ไม่ควรให้หอบมากเกินไป เพราะร่างกายยังไม่เคยชิน กราดแดดพอแค่นั้นแห้งก็พอ ส่วนไก่แก่หรือเจนสังเวียน ใช้เวลานานได้ การกราดแดดจำเป็นต้องทำต่อเนื่องจนกระทั่งก่อนถึงวันลงสังเวียนประมาณ 3 วัน จึงหยุดเพื่อให้ไก่ได้พักเต็มที่

การกราดน้ำกราดแดด มีสิ่งที่ควรคำนึงถึงคือ ไก่มีอุณหภูมิในร่างกายสูงกว่าคน ต้องให้น้ำเปียกทั้งตัว เพื่อจะได้ป้องกันความร้อนให้ระบายความร้อนออกได้ง่าย ไก่จะไม่เหนื่อยหอบ ถ้าไกร้อนจัดตัวแห้งเหนื่อยหอบ ความร้อนสูงมากจะเป็นอันตรายต่อดับไก่ ไก่อาจเจ็บตัวหรือพิการจนถึงตายได้ ที่เขานำมาใช้เรียกกันในภาษาคนว่าร้อนดับแตก ตายก็มาจากไก่อันเอง จึงต้องให้น้ำเปียกทั่ว และพักจนหายหอบ จึงจะไม่เป็นอันตราย

8. เทคนิคการจับไก่และอุ้มไก่

เวลาจับไก่ต้องนั่งลงใกล้ๆ สุ่มไก่ ให้ไก่เห็นและรู้ตัวก่อน ค่อยๆ เปิดสุ่ม เอื้อมมือ ค่อยๆ ไปแตะข้อหน้าอก ถ้าไก่หนีไม่ยอมให้จับ ก็ปิดสุ่มก่อน ค่อยเปิดสุ่ม เริ่มต้นจับใหม่ ไก่จะเริ่มให้จับ เวลาจับต้องไม่ถึงหางไก่ จะทำให้ไก่กลัว เปรี้ยว และเซ็ด เลี้ยงเชื่องยากถ้าไก่ถูกปล่อยอยู่ในเล้าหรือในที่กว้างๆ ให้ค่อยๆ นั่งลง ทางมือสองข้างโอบล้อมไก่ ตอนให้มาเข้ามือแล้วข้อหน้าอกจับอย่าดึงหาง การอุ้มไก่ จะใช้มือหนึ่งข้อนิ้วตอก อีกมือหนึ่งกอดไก่ประคองไว้จะทำให้ไก่ไม่กลัวตก มันใจ จะไม่ตื่น ไก่จะรู้สึกไวใจเจ้าของและเชื่องเร็ว

9. การพักผ่อน

การให้ไก่ชนได้รับการพักผ่อน หลังจากการออกกำลังกายหรือจากการต่อสู้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ไก่ที่ได้รับการพักผ่อนดีถูกหลัก จะมีสุขภาพอนามัยแข็งแรง ร่างกายแข็งแรง พร้อมทั้งจะเข้าต่อสู้ได้เสมอ ถ้าเปรียบกับนักมวยก็คือ มีร่างกายฟิตพร้อมที่จะเข้าชิงชัยได้ทุกเวลานั่นเอง

การพักผ่อนช่วงเลี้ยงออกแข่ง

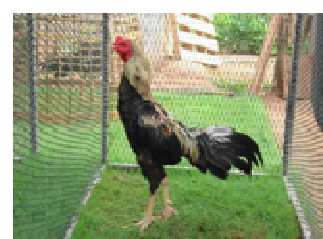
ให้นำไก่พักผ่อนบริเวณลือคปลอยไก่ขนาดใหญ่ 1 เมตร ยาว 4 เมตร ด้านข้างเล้า (ในร่ม) ให้ไก่ได้เดินผ่อนคลายกล้ามเนื้อ และห้ามคนแปลกหน้าเดินเข้าใกล้บริเวณดังกล่าว ป้องกันไก่ตื่นตกใจ

การพักผ่อนหลังจากแข่งมา

หลังจากแข่งขันเสร็จและออกกำลังกายหนักมาแล้ว กล้ามเนื้อประสาททุกส่วนต้องการพักผ่อน เพื่อให้กล้ามเนื้อคลายตัวประสาทลดความเคร่งเครียดลง ช่วงนี้อะไรให้ได้ออกแรง ออกกำลังกาย เช่น กระโดดวิ่งเต้น หรือใช้พลังงานทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้ไก่ได้อยู่เฉยๆ อยู่นิ่งๆ หรือนอนหลับ โดยครอบสุ่มไว้ในเล้า จนกว่ากำลังจะกลับฟื้นคืนมาอย่างเดิม เวลากลางคืน ขณะนอนพักผ่อน อย่าให้มีแสงสว่าง ถ้ามีให้ใช้ผ้าบังกรงหรือสุ่มไม่ให้แสงสว่างส่องเข้าไปถึงตัวไก่

ไก่ครอบสุ่มพัก

ลือคปลอยไก่พัก

3) การเตรียมการก่อนการปฏิบัติงาน

การเตรียมอุปกรณ์ก่อนนำไก่ออกชน (แข่งขัน)

พรมปูพื้น มุ้งครอบสุ่มไก่ เข็มเย็บผ้าเบอร์ 9 ด้ายตราสมอบเบอร์ 20 ,30 ไข่มุดโกน คัตเตอร์ ชุดยา โด๊ป ชุดอบไอน้ำ กระเบื้องประคอบไก่ แก้วน้ำกราดน้ำไก่ ขนปีกไก่สำรอง ปากไก่สำรอง เตี้ยสำรอง กาวต่อปีกไก่ ไฟแช็ค ขันพลาสติก ผ้าเช็ดน้ำไก่ กระป๋องใส่ยา ไก่ที่จะนำออกชนและกล่องใส่ไก่ชน

4) ปัจจัยสนับสนุนการปฏิบัติงานที่บุคลากรคนอื่นๆ ควรให้ความสำคัญ

- สถานที่
- สนามชนไก่
- สนามซ้อมไก่
- อุปกรณ์การปล้ำ – ซ้อมไก่ชน
- อุปกรณ์การออกกำลังกาย

5) การจัดการกับปัญหาอุปสรรคในการทำงาน

โรคมะลาเรีย อาการที่พบ ซึ่เขียว ซึ่ขาว เป็นไข้ไม่ก็วันก็จะตาย โดยยุงเป็นพาหะนำโรค วิธีการป้องกันคือ กำจัดยุงและป้องกันไม่ให้ยุงกัด

โรคหวัดและโรคคอตีบ ฉีดและโรยคอ ด้วยลินโคสเปคติน หรือ ไทแลน (ชนิดฉีด และผง) เสริมวิตามินซีวัน ละ 1 เม็ด (100 mg./เม็ด) กรณีถ้าอาการไม่ดีขึ้น ให้ใช้ยา ไตรเวทติน (Trivetin) 1 cc./16 kg.bw. ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ หรือใช้ เอกซิเนล (Ecenel) ชนิดฉีด 1 – 3 mg./kg.bw. ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ ไม่ควรใช้ ลินโค สเปคติน ฉีดร่วมกับ อะม็อก ซิซิลิน (Amoxycilim) เพราะตัวยาคจะขัดกัน ไม่ควรใช้พาราเซตามอล ถ้าจำเป็นต้องใช้ ให้ใช้แอสไพริน เพื่อลดไข้

ท้องเสีย (ซึ่เขียว ซึ่ขาว) ให้ใช้นีโอไมซิน (neomix 325) 25 mg./kg.bw. และ TOS (Sulfa) 1cc./16 kg.bw. ละลายน้ำให้กิน 3-5 วัน ให้กินทั้งวัน หรือใช้ คลอสมิกซ์ พลัส (Cosumix plus) บริษัท Advance 30 mg./kg.bw. หรือ ฉีดไตรเวทติน (Trivetin) 1 เข็ม

ตาเจ็บ ให้ใช้ลินโค สเปคติน ฉีดหรือละลายน้ำ หรือใช้ ดูโอไซคลิน (Duocyclin) 1 cc./16 kg.bw. ฉีด 1 ครั้ง ใช้ยา ป้ายตาเจนต้าไมซิน (Gentamycin) หรือ นีโอไมซิน (Neomycin) หรือใช้ เตตราไซคลิน (Tetracycline)

เห็บเสี้ยน ป้องกันโดยการ เช็ดข้อพับด้วยน้ำสะอาดแล้วทาครีมแบคตาซิน โดยทาบริเวณข้อพับ ถ้ากรณีที่เกิดบาดแผลแล้ว ให้ใช้ Cloxa กินและโรย ถ้ามีหนองให้ใช้ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ล้างแผลก่อน หรือใช้น้ำเกลือล้าง โดยรักษาให้หายจากข้างในออกมาข้างนอก อย่าให้ปากแผลปิดเร็วเกินไป

คอดอก ใช้ยาม่วงเจนเซียลไวโอเล็ต (Gentian Violet) ทาหรือพ่นที่คอหรือป้ายคอ และใช้ยา ไทแลน (Tylan) ชนิดผงโรย คอเข้า – เย็น และใช้ไนเอซิน (Nystatin) ชนิดเม็ดให้กินเพื่อฆ่าเชื้อรา โดยใช้ 300,000 IU/kg.bw. กิน 7 – 10 วัน โดยแบ่งให้วันละ 2 ครั้ง

อุ้งเป็นหนอง ตาปลา วิธีป้องกัน ทาครีมนิจิติ วิธีรักษา ล้างอุ้งเท้าให้สะอาดทายากัดหูด Collomax เข้า-เย็น ปิดแผลด้วยพลาสติกใส รองเท้า จนแผลหายสนิท

โรคคหิวาต์ หนูเป็นพาหะนำโรค วิธีการที่พบคือ ไล่ตายเป็นจำนวนมาก มีจุดเลือดออกที่หัวใจ จุดขาวเล็ก ๆ เท่าปลายเข็มหมุดที่ตับ ถ้าเป็นแล้วยากจะรักษาไม่หาย ต้องเอาไก่ออกทั้งหมดแล้วฆ่าเชื้อ การป้องกันคือ กำจัดหนู **การให้วัคซีน**

วัคซีน หมายถึง สารละลายหรือ สิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่ได้มาจากจุลินทรีย์ อาจจะมีชีวิตหรือตายแล้ว เมื่อเข้าสู่ร่างกายจะ กระตุ้นให้ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันต่อต้านจุลินทรีย์ชนิดเดียวกันกับที่ให้เข้าสู่ร่างกายได้ ดังนั้นวัคซีนที่ใช้ในการป้องกัน โรคจึงมีทั้งวัคซีนเชื้อเป็นและวัคซีนเชื้อตาย ซึ่งวัคซีนสองประเภทจะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย

การเลือกใช้ขึ้นกับภาวะการณ์ และความเหมาะสม วัคซีนเชื้อเป็นภูมิคุ้มกันจะมีมากและอยู่ได้นานกว่า เชื้อตาย ดังนั้นจึงมักให้ในปริมาณที่น้อย ราคาที่ถูกลงกว่า แต่เนื่องจากเป็นเชื้อเป็นจึงต้องเก็บไว้ในที่ที่มีการควบคุม อุณหภูมิโดยเก็บไว้ในตู้เย็น เพราะถ้าเก็บรักษาไม่ถูกวิธีจะทำให้วัคซีนเสื่อมสภาพได้ ความเสี่ยงของการเกิดโรคมีย ามากกว่าเนื่องจากเชื้อยังมีชีวิตอยู่ถ้าไม่ระมัดระวังในการใช้

อ้างอิงข้อมูล : ฟาร์มไก่ชน ศ.เอกเจริญ

ฟาร์มไก่ชน โชคบุญชาฟาร์ม

อื่นๆ

“ชัยชนะ” ไม่ใช่ “วาสนา”

คนเลี้ยงเก่ง ไก่เก่ง คนเปรียบเก่ง มีอน้ำเก่ง ยาคี = ชัยชนะ

ข้อมูลทั่วไปของ smart officer ต้นแบบและการติดต่อ

นายกิตติ เมฆสงค์ ตำแหน่งสัตวแพทย์ชำนาญงาน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเสีคิ้ว

ตำบลเสีคิ้ว อำเภอเสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา 30140

โทรศัพท์ที่ทำงาน 044-411700 โทรศัพท์เคลื่อนที่ 089-5811085

ข้อมูลผู้ถอดบทเรียน

1) นายรังสรรค์ ระวังสำโรง ปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา โทร. 081-9677184

2) นายอนุรักษ์ อร่ามเรือง ปศุสัตว์อำเภอเสีคิ้ว โทร. 089-5822720

3) นายเฉลียว ขจรภาพ เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีฯ โทร. 081-9991942

4) นายกิตติ เมฆสงค์ สัตวแพทย์ชำนาญงาน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเสีคิ้ว โทร. 089-5811085